

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

MNENJA

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV

Mnenje Evropskega nadzornika za varstvo podatkov v zvezi s predlogom uredbe Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 881/2002 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte, povezane z Osama bin Lадnom, mrežo Al-Kaida in talibani

(2009/C 276/01)

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV JE –

da so bile neuradne pripombe o osnutku predloga, ki jih je poslal 9. marca 2009, upoštevane v predlogu.

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 286 Pogodbe,

2. ENVP je zadovoljen, da je bil zaprosen za mnenje in da je to posvetovanje navedeno v uvodnih izjavah predloga na podoben način kot v številnih drugih zakonodajnih besedilih, o katerih je bil zaprosen za mnenje v skladu z Uredbo (ES) št. 45/2001.

ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in zlasti člena 8 Listine,

3. Predlog spreminja Uredbo (ES) št. 881/2002, instrument Skupnosti za preprečevanje terorizma z omejevalnimi ukrepi proti fizičnim in pravnim osebam, ki so osumljene povezave s terorističnimi organizacijami, zlasti z zamrznitvijo njihovih sredstev. Cilj predloga je zlasti odzvati se na nedavne dogodke v sodni praksi Sodišča, predvsem v zadevi Kadi⁽¹⁾, in „zagotoviti postopek, po katerem se bodo spoštovale temeljne pravice posameznikov in subjektov, ki so jih ZN na novo uvrstili na seznam“ (točka 4 obrazložitvenega memoranduma).

ob upoštevanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov ter zlasti člena 41 Uredbe,

ob upoštevanju prošnje za mnenje v skladu s členom 28(2) Uredbe (ES) št. 45/2001, ki mu je bila poslana 22. aprila 2009 –

II. PRAVNI OKVIR

SPREJEL NASLEDNJE MNENJE:

I. UVOD

1. Komisija je 22. aprila 2009 sprejela predlog uredbe Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 881/2002 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte, povezane z Osama bin Lадnom, mrežo Al-Kaida in talibani (v nadaljnjem besedilu: „predlog“). Istega dne je predlog poslala ENVP, da bi se z njim posvetovala v skladu s členom 28(2) Uredbe (ES) št. 45/2001. ENVP ugotavlja,

4. Čeprav je bilo Sodišče pozvano, naj se v sodbi usmeri predvsem na spoštovanje temeljne pravice do obrambe in zlasti pravice do zaslišanja, ima sodna praksa na tem področju širše posledice, kar pomeni: standarde EU glede spoštovanja temeljnih pravic je treba upoštevati ne glede na to, ali so omejevalni ukrepi sprejeti na ravni EU ali so jih sprejele mednarodne organizacije, kot so Združeni narodi⁽²⁾.

⁽¹⁾ Sodišče Evropskih skupnosti, 3. september 2008, *Kadi in Al Barakaat International Foundation* proti Svetu, C-402/05 P in C-415/05 P, še ni objavljeno.

⁽²⁾ V opombi 1 navedena zadeva *Kadi*, zlasti odstavek 285.

5. Temeljne pravice EU vključujejo tudi pravico do varstva osebnih podatkov, ki po mnenju Sodišča spada med načela iz člena 6(2) PEU in je zagotovljeno tudi v členu 8 Listine EU o temeljnih pravicah.
6. V tej zvezi ENVP pozitivno ocenjuje nedavno sodno prakso Sodišča in tudi odločitev Komisije, ki namerava izboljšati postopek uvrščanja na seznam in izrecno navesti pravico do varstva osebnih podatkov. ENVP v celoti podpira cilj preprečevanja terorizma z obdelavo in izmenjavo osebnih podatkov, hkrati pa trdno verjame, da je varstvo osebnih podatkov ključni dejavnik za zagotovitev legitimnosti in učinkovitosti omejevalnih ukrepov, ki jih sprejme Komisija. Ti ukrepi temeljijo na obdelavi osebnih podatkov, za katere morajo veljati – ne glede na zamrznitev sredstev – predpisi in jamstva za varstvo podatkov. Zato je izredno pomembno, da se zagotovi jasnost in pravna varnost glede veljavnih predpisov o varstvu posameznikov, uvrščenih na seznam, kakor je navedeno v točki 8 obrazložitvenega memoranduma.
7. To je še toliko bolj pomembno zato, ker bo z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe Listina EU o temeljnih pravicah zavezujoča, hkrati pa bo v členu 16 PDEU in členu 39 PEU določeno, da je treba zagotoviti predpise in jamstva za varstvo podatkov na vseh področjih dejavnosti Evropske unije. Poleg tega bo Sodišče v celoti, torej celo na področju skupne zunanje in varnostne politike, pristojno za presojo zakonitosti – zlasti glede spoštovanja temeljnih pravic – sklepov, ki predvidevajo omejevalne ukrepe proti fizičnim ali pravnim osebam (člen 275 PDEU).

III. ANALIZA PREDLOGA

III.1 Veljavna zakonodaja in načela na področju varstva podatkov

8. ENVP pozitivno ocenjuje navedbe v preambuli, da je treba pri uporabi uredbe spoštovati temeljno pravico do varstva osebnih podatkov (uvodna izjava 10) in zagotoviti posebne zaščitne ukrepe, kadar Komisija obdeluje osebne podatke v zvezi z kaznivimi dejanji, ki so jih izvršile fizične osebe s seznama, ter kazenskimi obsodbami ali varnostnimi ukrepi v zvezi z njimi.
9. Prav tako ENVP z zadovoljstvom ugotavlja, da je v uvodni izjavi 12 predloga izrecno navedeno, da je pri obdelavi osebnih podatkov na tem področju treba upoštevati predpise o varstvu podatkov in zlasti Uredbo (ES) št. 45/2001. V členu 3 Uredbe (ES) št. 45/2001 je dejansko določeno, da „se ta uredba uporablja za obdelavo osebnih podatkov v vseh institucijah in organih Skupnosti, če se taka obdelava izvaja pri opravljanju dejavnosti, ki v celoti ali delno sodijo na področje uporabe zakonodaje Skupnosti“. S tega vidika

Uredba (ES) št. 881/2002, ki je sicer povezana s Skupnim stališčem 2002/402/SZVP in ukrepi Združenih narodov na tem področju, v bistvu temelji na Pogodbi o ustanovitvi Evropskih skupnosti.

10. ENVP želi na splošno poudariti, da je v Uredbi (ES) št. 45/2001 določenih več obveznosti upravljavcev – inter alia kakovost podatkov, zakonitost obdelave, obveščanje, varnost obdelave – in pravic posameznikov, na katere se podatki nanašajo – inter alia pravica do dostopa, popravkov, blokiranja, brisanja, obveščenosti tretje strani in postopkov – ki se uporabljajo, če niso določene izjeme in omejitve na podlagi člena 20. V vsakem primeru bi morale te omejitve temeljnih pravic prestati strog preizkus sorazmernosti, tj. morale bi biti vsebinsko in časovno omejene na tisto, kar je nujno potrebno zaradi javnega interesa, kar potrjuje sodna praksa Sodišča, tudi na področju omejevalnih ukrepov. To je še toliko bolj pomembno, ker so te pravice in obveznosti skupaj s potrebo po neodvisnem nadzoru obdelave osebnih podatkov bistvo temeljne pravice do varstva podatkov, kot je izrecno določeno v členu 8 Listine EU o temeljnih pravicah.
11. ENVP z zadovoljstvom ugotavlja, da so nekatere od teh obveznosti in pravic implicitno ali izrecno navedene v predlogu, poleg tega pa želi poudariti, da ga ni mogoče razlagati tako, kot da izključuje ali omejuje tiste obveznosti in pravice posameznikov, na katere se podatki nanašajo, ki niso navedene.
12. Na tej podlagi ENVP v naslednjih odstavkih analizira določbe predloga z vidika najpomembnejših načel varstva podatkov ter daje priporočila za izboljšave in smernice za obravnavo nekaterih drugih vprašanj, ki trenutno niso obravnavana, vendar se bodo verjetno pojavila pri izvajanju načel varstva podatkov. V nekaterih primerih bi bilo zaželeno, da se zagotovijo podrobnejše informacije o obveznostih v zvezi z varstvom podatkov in pravicah na področju omejevalnih ukrepov.
13. Te pripombe se lahko nanašajo samo na varstvo osebnih podatkov kot ključni dejavnik za zagotovitev zakonitosti in učinkovitosti omejevalnih ukrepov, ki jih sprejme Komisija, ne obravnavajo pa drugih vsebinskih vprašanj, ki bi lahko bila povezana z uvrščanjem na seznam v skladu z drugimi predpisi, in nanje tudi ne vplivajo.

III.2 Člena 7a in 7c: obveščanje oseb, uvrščenih na sezname, in črtanje

14. Člen 7a se nanaša na postopke za uvrščanje fizičnih in pravnih oseb na seznam in črtanje, člen 7c pa na poseben postopek, ki se uporablja za osebe, uvrščene na seznam pred 3. septembrom 2008.

15. ENVP pozitivno ocenjuje ti določbi, ki krepita spoštovanje temeljnih pravic in določata, da morajo biti zadevne osebe obveščene o razlogih za vključitev na seznam in imeti možnost, da izrazijo svoje mnenje o tem. Poleg tega je v odstavku 4 določeno, da črtanje s seznama na ravni ZN avtomatično pomeni tudi črtanje s seznama na ravni EU, kar je v skladu z načelom varstva podatkov, ki predvideva posodabljanje podatkov, kakor je določeno v členu 4(1)(d) Uredbe (ES) št. 45/2001.
16. Kljub temu pa ENVP opozarja, da te določbe ne izključujejo podobnih obveznosti, določenih v Uredbi (ES) št. 45/2001, kot so obveznost obveščanja posameznika, na katerega se podatki nanašajo, v skladu s členom 11 in zlasti členom 12 – v zvezi z informacijami, ki jih je treba posredovati, če podatki niso bili pridobljeni od osebe, na katero se nanašajo –, obveznost takojšnjega popravka netočnih ali nepopolnih osebnih podatkov, določeno v členu 14, in obveznost iz člena 17 glede obveščanja tretjih oseb, ki so jim bili podatki razkriti, o popravku ali brisanju podatkov – na primer ob črtanju s seznama – razen če se izkaže, da to posredovanje ni mogoče ali bi bilo nesorazmerno težko.
17. Seveda je mogoče določiti, kot je navedeno že v točki 10, potrebne izjeme in omejitve glede veljavnosti teh določb v skladu s členom 20 Uredbe (ES) št. 45/2001. Tako bo, na primer, treba osebe, uvrščene na seznam, obvestiti nekoliko pozneje, če je to potrebno zaradi „učinka presenečenja“, ki naj bi ga imel sklep o vključitvi teh oseb na seznam in zamrznitvi njihovih sredstev. V tej zvezi ENVP priporoča zakonodajalcu, naj razmisli o tem, da bi v predlogu izrecno pojasnili, kdaj so potrebna odstopanja od načel varstva podatkov, kot v primeru odloga informativnega obvestila v skladu s členom 12 do sprejetja začasne odločbe.
- III.3 Člen 7d: pravica posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do dostopa do teh podatkov, nadzora in pravnih sredstev**
18. V prvem odstavku predlaganega člena 7d je določeno, da mora Komisija v primeru, če ZN ali država predložijo tajne podatke, te obravnavati v skladu z notranjimi določbami Komisije o varnosti (Sklep 2001/844/ES, ESPJ, Euratom⁽¹⁾) in v skladu s sporazumom o varnosti tajnih podatkov, sklenjenim med EU in državo, ki posreduje informacije, če tak sporazum obstaja. V drugem odstavku je določeno, da tajnih dokumentov stopnje tajnosti „EU strogo tajno“, „EU tajno“ ali „EU zaupno“ ni mogoče razkriti brez dovoljenja organa izvora.
19. V zvezi s tem členom se zastavljata dve vprašanji. Prvo se nanaša na vpliv določbe na pravico posameznika, na katerega se podatki nanašajo, do dostopa do njegovih osebnih podatkov v skladu s členom 13 Uredbe (ES) št. 45/2001, drugo pa na dostop ENVP in Sodišča do osebnih podatkov v dokumentih s tajnimi informacijami, če je ta potreben za učinkovito izvajanje njenih nalog.
- Pravica posameznika, na katerega se podatki nanašajo, do dostopa do njegovih osebnih podatkov v tajnih dokumentih*
20. V navedenih varnostnih predpisih in sporazumih med EU in državami, ki posredujejo informacije, so določena pravila za dostop do tajnih informacij. Dostop do njih imajo lahko samo osebe, ki morajo biti s podatki seznanjene zaradi opravljanja svoje funkcije ali naloge⁽²⁾. Za dostop do informacij stopenj tajnosti, navedenih v členu 7d(2), morajo te osebe opraviti varnostno preverjanje.
21. Notranja pravila Komisije o varnosti je treba uporabljati v povezavi z Uredbo (ES) št. 1049/2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije, v kateri je določeno, da ima vsakdo dostop do informacij teh treh največjih institucij EU. Člen 9 te uredbe se nanaša na obravnavo občutljivih dokumentov in tri navedene stopnje tajnosti. V tretjem odstavku je določeno, da se lahko občutljivi dokumenti razkrijejo samo z dovoljenjem organa izvora; podobna določba je tudi v predlaganem členu 7d(2).
22. Notranji varnostni predpisi Komisije so usklajeni s pravico javnosti do dostopa do dokumentov. To pa ne velja v zvezi s posebnimi pravicami do dostopa, kot je pravica posameznikov, na katere se podatki nanašajo, do dostopa do njihovih lastnih podatkov na podlagi člena 13 Uredbe (ES) št. 45/2001. V notranjih varnostnih predpisih Komisije niso navedeni predpisi o varstvu podatkov ali pravice posameznikov, na katere se podatki nanašajo; ti predpisi tudi ne obravnavajo primerov, ko posameznik zahteva dostop do osebnih podatkov iz tajnega dokumenta. Enako velja za sporazume o varnosti tajnih podatkov s posameznimi državami.
23. V členu 13 Uredbe (ES) št. 45/2001 je določeno, da ima posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, pravico od upravljavca neomejeno pridobiti, kadarkoli v roku treh mesecev od prejema zahtevka in brezplačno, med drugim informacije v razumljivi obliki o podatkih, ki se obdelujejo (glej odst. c).

⁽¹⁾ Sklep Komisije 2001/844/ES, ESPJ, Euratom z dne 29. novembra 2001 o spremembah njenega Poslovnika (UL L 317, 3.12.2001, str. 1).

⁽²⁾ Glej del 19 Sklepa 2001/844/ES in na primer člen 4(7) Sporazuma med Evropsko unijo in vlado Združenih držav Amerike o varnosti tajnih podatkov (UL L 115, 3.5.2007, str. 30).

24. ENVP popolnoma razume, da v primeru omejevalnih ukrepov proti določenim osebam ali subjektom, katerih namen je preprečevanje kaznivih dejanj terorizma, obstajajo upravičeni razlogi, da se tajne informacije o (osebnih) podatkih ne razkrijejo posamezniku, na katerega se nanašajo. Ta omejitev lahko temelji, kot je navedeno že v točki 10, na členu 20 Uredbe (ES) št. 45/2001. Kljub temu pa želi ENVP opozoriti na zahtevo *nujnosti*, navedeno v tem členu, ter na postopek, predviden v tretjem in četrtem odstavku.

25. V členu 20 je določeno, da morajo biti omejitve navedenih določb *potrben* ukrep za zaščito navedenih namenov. Ker notranji varnostni predpisi Komisije in sporazumi s posameznimi državami ne vključujejo vprašanja dostopa posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do teh podatkov in ker predlagani člen 7d(2) vključuje brezpogojno obveznost, da se pred razkritjem tajnih dokumentov pridobi dovoljenje organa izvora, ni zagotovljeno, da se pravica do dostopa omejuje samo, kadar je to potrebno. Določba ne vključuje nobenih vsebinskih meril in popolna diskrecijska pravica je prepuščena organu izvora ki je lahko tudi subjekt, za katerega ne velja zakonodaja EU in standardi EU o varstvu temeljnih pravic.

26. Člen 20(3) in (4) vključuje določbe o izvajanju omejitve. V skladu s tretjim odstavkom bi morala zadevna institucija obvestiti posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, o glavnih razlogih za omejitev in o njegovi pravici, da se obrne na ENVP. V četrtem odstavku je dodatna določba, ki se nanaša posebej na omejitev pravice do dostopa. Določeno je, da ENVP pri preiskovanju pritožbe na podlagi prejšnjega odstavka posameznika samo obvesti, ali so bili podatki pravilno obdelani, in če niso bili, ali so bili opravljeni kakšni potrebni popravki. ⁽¹⁾ V tem predlogu spremembe Uredbe (ES) št. 881/2002 bi morali zagotoviti, da je te predpise mogoče izpolniti. Ta točka je tesno povezana s drugim vprašanjem, ki se zastavlja v zvezi s členom 7d.

Dostop ENVP do tajnih informacij

27. Tudi pogoj iz člena 7d(2), v skladu s katerim se lahko tajni podatki razkrijejo samo s soglasjem organa izvora, bi lahko vplival na neodvisni nadzor ENVP. Na podlagi veljavnosti Uredbe (ES) št. 45/2001 se lahko za obdelavo osebnih podatkov uporabijo pravna sredstva iz člena 32 in izvedbena pooblastila ENVP iz člena 47. Člen 47 določa zlasti pristojnost ENVP, da pridobi od upravljavca ali institucije oziroma organa Skupnosti dostop do vseh osebnih

podatkov in do vseh informacij, potrebnih za njegove poizvedbe (glej člen 47(2)(b) Uredbe (ES) št. 45/2001). V okviru sedanjega predloga je možno, da bi ENVP lahko uporabil to pristojnost za izvajanje naloge v skladu s členom 20(4) Uredbe (ES) št. 45/2001. Vendar pa bi bilo glede na predlagano besedilo člena 7d dejansko izvajanje te pristojnosti v celoti odvisno od presoje organa izvora.

28. Predlagano besedilo člena 7d bi bilo torej v nasprotju z določbami iz Uredbe (ES) št. 45/2001. V tej zvezi želi ENVP poudariti, da člen 20 Uredbe (ES) št. 45/2001 ne omejuje nalog in pooblastil ENVP, določenih v členih 46 in 47.

29. Poleg razpoložljivih pravnih sredstev, za katera so pristojni neodvisni organi za varstvo podatkov, je v zakonodaji o varstvu podatkov določena pravica do pritožbe na sodišču (glej člen 22 Direktive 95/46/ES in člen 32 Uredbe (ES) št. 45/2001). Glede na navedeno želi ENVP opozoriti na dejstvo, da bi predlagano besedilo člena 7d(2) lahko vplivalo tudi na učinkovitost tega sodnega nadzora, saj bi omejilo sposobnost Sodišča za nadzor ravnotežja med potrebo po preprečevanju terorizma in varstvom temeljnih pravic. Sodišče prve stopnje je v sodbi z dne 4. decembra 2008 ugotovilo, da je v ta namen potreben dostop sodišča do tajnih podatkov ⁽²⁾.

Predlagane spremembe

30. Glede na navedeno ENVP poziva zakonodajalca, naj spremeni člen 7d tako, da bo (1) izpolnjen pogoj glede *potrebnosti* iz člena 20 Uredbe (ES) št. 45/2001 v primeru, če Komisija posamezniku, na katerega se osebni podatki nanašajo, zavrne dostop do njegovih podatkov v tajnih dokumentih, (2) zagotovljena skladnost s pravili iz člena 20(3) in (4) ter (3) bodo popolnoma spoštovane pristojnosti ENVP iz člena 47.

31. Zato bi bilo treba najprej omejiti področje uporabe člena 7d(2), in sicer tako, da bi besede „se ne razpošilja“ zamenjali z „se ne razkrije javnosti“. Takšna sprememba bi bila pravno dosledna, ker je določba, kot že rečeno, vzeta iz člena 9(3) Uredbe (ES) št. 1049/2001, ki se nanaša samo na dostop javnosti do dokumentov. S predlagano spremembo bi v veliki meri rešili tudi prej obravnavane probleme: omejitev pravice dostopa posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki, ne bo več v celoti prepuščena presoji subjekta, ki je podatke posredoval, in prav tako ne bo oviran dostop ENVP in Sodišča do informacij, ki jih potrebujeta za izvajanje svojih nalog.

⁽¹⁾ Zbiranje informacij, navedeno v členu 20(3) in (4), se lahko odloži za toliko časa, za kolikor bi take informacije odvzele učinek omejitvi (glej člen 20(5)).

⁽²⁾ Sodišče prve stopnje, 4. december 2008, *PMOI proti Svetu*, zadeva T-284/08, še ni objavljeno, glej zlasti odstavke 74–76.

32. Vendar bo problem ostal nerešen, dokler ne bo v notranjih pravilih Komisije in sporazumih o varnosti podatkov izrecno obravnavano vprašanje dostopa posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, ter zagotovljeno, da bo izpolnjen pogoj glede *potrebnosti* iz člena 20 Uredbe (ES) št. 45/2001. Ker ima lahko ENVP (pa tudi Sodišče) dostop do podatkov na podlagi načela potrebe po seznanitvi s podatki in glede na to, da je osebe, ki dejansko uporablja podatke, varnostno preverjeno, je vprašljivo, ali je mogoče to zagotoviti tudi za posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki. Zato ENVP poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo pravica do dostopa do osebnih podatkov v tajnih dokumentih omejena samo, kadar je to potrebno.
38. Glede na navedeno ENVP pozitivno ocenjuje načelo iz tretjega odstavka, v skladu s katerim se lahko v prilogo vključi priimek in ime staršev fizične osebe, če so ti podatki v posameznem primeru potrebni izključno zaradi preverjanja identitete zadevne fizične osebe s seznama. V tej določbi je dobro upoštevano načelo varstva podatkov, ki omejuje namen; to bi moralo biti ustrezno poudarjeno in veljavno za celoten člen. Zato ENVP priporoča izrecno določitev uporabe tega načela za vse vrste podatkov, in sicer s spremembo člena 7e(2), ki naj bi se po novem glasil: „V prilogi I se vključijo samo podatki o fizičnih osebah s seznama, ki so potrebni zaradi preverjanja identitete zadevne fizične osebe s seznama, v vsakem primeru pa nobeni drugi podatki razen naslednjih“.

III.4 Člen 7e: pravna podlaga za obdelavo, vrste podatkov, ki se obdelujejo, določitev upravljavca

33. V členu 7e so precej natančno določene naloge Komisije v zvezi z obdelavo podatkov (odstavek 1) in osebni podatki, ki se obdelujejo (odstavki 2 do 4). V odstavku 5 je Komisija določena za upravljavca v skladu s členom 2(d) Uredbe (ES) št. 45/2001.
34. ENVP pozitivno ocenjuje prvi odstavek člena 7e, saj zagotavlja pravno podlago za obdelavo osebnih podatkov v skladu s členom 5 Uredbe (ES) št. 45/2001. Dejansko bi morale vse obdelave osebnih podatkov temeljiti na eni od pravnih podlag, ki so navedene v tem členu. V tej zvezi ENVP priznava, da bi lahko bili točki (a) „je obdelava potrebna za izvajanje naloge, ki se opravlja v javnem interesu (...)“, in (b): „je obdelava potrebna za skladnost z zakonsko obveznostjo, ki velja za upravljavca“ še zlasti primerni v okviru omejevalnih ukrepov.
35. Kljub temu ENVP opozarja, da morajo biti osebni podatki v skladu s členom 4 uredbe 45/2001 „primerni, ustrezni in ne pretirani glede na namene, za katere se zbirajo (...)“ in da mora zato Komisija zagotoviti, da bodo osebni podatki, ki se zbirajo, potrebni za namen uvedbe omejevalnih ukrepov, predvidenih v osnutku uredbe.
36. Zato ENVP priporoča spremembo člena 7e(1), ki naj bi se po novem glasil: „Komisija obdeluje osebne podatke, ki so potrebni za opravljanje njenih nalog v skladu s to uredbo.“
37. Poleg tega bi bilo treba natančno preveriti, na splošno in za vsak primer posebej, ustreznost vrst podatkov, ki se uporabljajo v zvezi z omejevalnimi ukrepi – vključno s takšnimi elementi, kot so splošni identifikacijski podatki (npr. davčna številka ali številka socialnega zavarovanja) in „služba ali poklic“ – še zlasti bi bilo treba preveriti, v kolikšni meri te informacije vključujejo posebne vrste podatkov in so zanje morda potrebni posebni zaščitni ukrepi.
39. ENVP je zadovoljen tudi s četrtem odstavkom, v katerem je določeno, da se posebne vrste osebnih podatkov, kot so podatki o kaznivih dejanjih, kazenskih obsodbah ali varnostnih ukrepih, lahko obdelujejo samo v posebnih primerih, pri čemer je treba upoštevati ustrezne zaščitne ukrepe, podatki pa se ne razkrijejo javnosti in se ne izmenjujejo.
40. V zvezi s petim odstavkom ENVP priznava, da bo določitev upravljavca iz priloge II k uredbi izboljšala njegovo prepoznavnost in vlogo „točke za stike“ ter s tem olajšala uveljavljanje pravic posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo, iz Uredbe (ES) št. 45/2001. Kljub temu pa ENVP opozarja, da je treba zagotoviti tudi, da bo lahko upravljavec učinkovito zagotavljal ne samo uveljavljanje pravic posameznikov, na katere se osebni podatki nanašajo, ampak tudi izpolnjevanje vseh drugih obveznosti, določene v Uredbi (ES) št. 45/2001. V tej zvezi bi Komisija lahko razmislila o razjasnitvi te točke predloga, in sicer tako, da bi v petem odstavku izrecno navedla, da mora upravljavec zagotoviti skladnost z obveznostmi, določenimi v Uredbi (ES) št. 45/2001.

III.5 Pošiljanje osebnih podatkov tretjim državam in mednarodnim organizacijam

41. Pomembno vprašanje, če in v kolikšni meri se osebni podatki, ki jih obdelujejo institucije Skupnosti, lahko izmenjujejo z Združenimi narodi in/ali tretjimi državami in pod kakšnimi pogoji, v predlogu ni izrecno obravnavano ampak je implicitno vključeno v postopek uvrščanja na seznam.
42. V tej zvezi želi ENVP opozoriti na člen 9 Uredbe (ES) št. 45/2001, v katerih so določeni pogoji za prenos osebnih podatkov prejemnikom, ki niso organi Skupnosti in zanje ne velja Direktiva 95/46/ES. Na voljo je veliko rešitev, od privolitve posameznikov, na katere se podatki nanašajo, (odstavek 6(a)) in izvajanja pravnih zahtevkov (odstavek 6(d)) – ki je lahko koristno v primeru, če je informacije

posredovala oseba s seznama, da bi tako zagotovila, da se seznam pregleda – do mehanizmov v okviru ZN, ki zagotavljajo ustrezno varstvo osebnih podatkov, ki jih posreduje EU.

43. ENVP opozarja, da bi bilo treba različne postopke obdelave uskladiti s tem sistemom, da se zagotovi ustrezno varstvo osebnih podatkov, ki se izmenjujejo s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami, za kar bo morda potrebna podrobnejša obravnava v predlogu, pa tudi ustrezna ureditev z ZN.

III.6 Druga vprašanja: odgovornost, predhodno preverjanje, posvetovanje z ENVP

44. Člen 6 izključuje odgovornost fizičnih ali pravnih oseb, ki izvajajo omejevalne ukrepe, razen v primeru malomarnosti. ENVP želi, da se s tem v zvezi pojasni, da tega člena ni mogoče razumeti tako, da izključuje nepogodbeno odgovornost v skladu s členom 32(4) Uredbe (ES) št. 45/2001 in členom 23 Direktive 95/46/ES za obdelavo osebnih podatkov, s katero se krši veljavna zakonodaja. V tej zvezi omejevalni ukrepi temeljijo na obdelavi in objavljanju osebnih podatkov, ki lahko v primeru nezakoničnosti že sami po sebi – ne glede na sprejete omejevalne ukrepe – povzročijo nematerialno škodo, kar je že ugotovilo Sodišče⁽¹⁾.
45. Opozoriti je treba, da bi lahko bilo potrebno predhodno preverjanje s strani ENVP v skladu s členom 27 Uredbe (ES) št. 45/2001, glede na to, da predlog določa postopke obdelave posebnih vrst podatkov (sumi kaznivih dejanj, kazenske obsodbe ali varnostni ukrepi) z namenom, da bi posameznikom preprečili popolno uveljavljanje lastninske pravice.
46. ENVP pričakuje, da bo v skladu s členom 28 Uredbe (ES) št. 45/2001 povabljen k posvetovanju o zakonodajnih predlogih in upravnih ukrepih, ki se nanašajo na obdelavo osebnih podatkov in bi lahko bili sprejeti na področju omejevalnih ukrepov proti osebam, osumljenim terorističnih dejanj.

IV. ZAKLJUČNE UGOTOVITVE

47. ENVP pozitivno ocenjuje dejstvo, da se je Komisija na podlagi nedavne sodne prakse Sodišča odločila izboljšati postopek uvrščanja na seznam in izrecno navesti pravico do varstva osebnih podatkov, kar je ključni dejavnik pri

zagotavljanju zakonitosti in učinkovitosti omejevalnih ukrepov, ki jih sprejme Komisija.

48. ENVP je zadovoljen, ker je v preambuli navedeno, da je pri uporabi uredbe treba spoštovati temeljno pravico do varstva osebnih podatkov, v uvodni izjavi 12 predloga pa izrecno določeno, da se pri obdelavi osebnih podatkov na tem področju uporabljajo predpisi o varstvu podatkov in zlasti Uredba (ES) št. 45/2001.
49. Na splošno želi ENVP poudariti, da je v Uredbi (ES) št. 45/2001 določena vrsta obveznosti upravljavca in pravice posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, ki veljajo tudi, če v predlogu niso izrecno navedeni. Kljub temu bi bile v nekaterih primerih zaželeno podrobnejše informacije o obveznostih – ter morebitnih izjemah in omejitvah – v zvezi z varstvom podatkov in pravicah na področju omejevalnih ukrepov.
50. ENVP pozitivno ocenjuje člena 7a in 7c, ki zagotavljata doslednejše spoštovanje temeljnih pravic, ker določata pravico zadevnih oseb do seznanjenosti z razlogi za vključitev na seznam. Vendar želi ENVP opozoriti, da te določbe ne izključujejo podobnih obveznosti, določenih v Uredbi (ES) št. 45/2001. V tej zvezi ENVP priporoča zakonodajalcu, naj razmisli o tem, da bi v predlogu izrecno pojasnili, kdaj so potrebna odstopanja od načel varstva podatkov, kot v primeru odloga informativnega obvestila v skladu s členom 12 do sprejetjačasne odločbe.
51. ENVP meni, da bi lahko člen 7d, ki določa, da se tajni dokumenti lahko razkrijejo z dovoljenjem organa izvora, vplival na pravico posameznika, na katerega se podatki nanašajo, do dostopa do njegovih osebnih podatkov v skladu s členom 13 Uredbe (ES) št. 45/2001, in na dostop ENVP in Sodišča do osebnih podatkov v dokumentih s tajnimi informacijami, ki ga potrebuje za učinkovito izvajanje svojih nalog. V tej zvezi ENVP poziva zakonodajalca, naj spreмени navedeno določbo, in sicer zlasti tako, da besede „se ne razpošilja“ zamenja z „se ne razkrije javnosti“.

52. ENVP pozitivno ocenjuje člen 7e, saj zagotavlja pravno podlago za obdelavo osebnih podatkov v skladu s členom 5 Uredbe (ES) št. 45/2001. Vendar priporoča nekatere spremembe, s katerimi naj bi zagotovili, da se bodo podatki, ki se obdelujejo, uporabljali za posebne namene in bodo ustrezni, ter da bo vloga upravljavca skladna z Uredbo (ES) št. 45/2001.

⁽¹⁾ Sodišče prve stopnje, 12. september 2007, *Kalliopi Nikolau proti Komisiji*, zadeva T-259/03, (2007) ZOdl II-99; Sodišče prve stopnje, 8. julij 2008, *Franchet in Byk proti Komisiji*, T-48/05, še ni objavljeno.

53. ENVP opozarja, da mora biti morebitno pošiljanje podatkov tretjim državam in mednarodnim organizacijam v skladu s členom 9 Uredbe (ES) št. 45/2001, da se zagotovi ustrezno varstvo teh podatkov. V tej zvezi bi bile morda potrebne natančnejše določbe v predlogu in ustrezna ureditev z ZN.
54. Poleg tega ENVP ugotavlja, da v predlogu ni obravnavana odgovornost v primeru nezakonite obdelave in objave osebnih podatkov in da bo morda potrebno predhodno preverjanje v skladu s členom 27 Uredbe (ES) št. 45/2001, ter hkrati pričakuje, da bo povabljen k posvetovanju o

nadaljnjih zakonodajnih predlogih in upravnih ukrepov na tem področju.

V Bruslju, 28. julija 2009

Peter HUSTINX

Evropski nadzornik za varstvo podatkov
